

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBPA

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče štev. 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem uradu 53. — Štev. telefona 552. — Plača in toži se v Ljubljani

LETO V.

LJUBLJANA, dne 15. aprila 1922.

ŠTEV. 45.

Vesele Velikonočne praznike
vsem naročnikom in prijateljem
„Trgovskega lista“ želi

Uredništvo.

VABILO

na

tretji redni občni zbor Zveze gremijev in trgovskih zadrug za Slovenijo v Ljubljani, ki se vrši

v soboto, dne 29. apr. t. l. ob 1/2 4. uri v sejni dvorani posojilnice v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav načelnika Zveze in otvoritev občnega zbora.
2. Poročilo tajništva o delovanju Zveze v drugem poslovnem letu.
3. Poročilo blagajnika o zaključku za leto 1921 in o proračunu za 1922.
4. Poročilo pregledovalcev računov.
5. Sklepanje o predlogih v zmislu § 12 točke 4 zveznih pravil.
6. Slučajnosti.

Udeležba na občnem zboru je dovoljena samo delegatom gremijev in zadrug, ki so včlanjeni pri Zvezi, v zmislu določb člana 10 zveznih pravil.

Zveza pozivlja vse gremije in zadruge, da se po svojih delegatih polnoštevilno udeležijo občnega zbora.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1922.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljubljana.

VABILO

na

tretji vseslovenski trgovski shod, ki se vrši

v nedeljo, dne 30. aprila t. l. ob pol 9. uri zjutraj

v veliki dvorani Narodnega doma v Celju.

Dnevni red:

1. Problem sanacije valute. Poroča ravnatelj zadružne zveze Janko Lesničar.
2. Aktualna prometna vprašanja. Poroča I. Mohorič.
3. Organizacija trgovskih zvez. — Poroča ravnatelj Franc Marinšek.
4. Reforma davkov in carinskih zakonov. Poroča dr. Božič.
5. Gospodarska politika in pobijanje druginje.
6. Slučajnosti.

Udeležba trgovskega shoda je dolžnost vsega organiziranega trgovstva v Sloveniji, da si začrta program delavnosti za tekoče leto in precizira svoje stališče v vseh javnih in gospodarskih vprašanjih. Udeležbo je prijaviti pripravljalnemu odboru trgovskega gremija v Celju, ki bo skrbel za prenočišča zunanjih udeležencev.

V Ljubljani, dne 13. aprila 1922.

Zveza trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljubljana.

O vrstah borz.

Borze delimo po predmetih, s katerimi se na njih trguje v: 1. efektne borze, 2. blagovne borze, ki se zopet dele v a) produktne in b) specialne borze.

Predmeti efektnih borz so v prvi vrsti efekti, toda ne izključno, kajti razen teh se na borzi trguje tudi z devizami in valutami. Efekti spadajo v veliko kategorijo vrednostnih papirjev, toda niso s temi identični, ampak so le, rekli bi, posebna vrsta istih. Vrednostni papirji so n. pr. zavarovalne police, zastavni listi, čeki, bankovci i. d. Ti papirji vsebujejo gotovo denarno vrednost, valuto, predstavljajo določeno premoženjsko pravico. Toda to jim še nikakor ne daje značaj efektov, zato so potrebni še gotovi drugi znaki. V prvi vrsti morajo biti vrednostni papirji pravilni za trajno plaširanje kapitalov, morajo biti po obliki in vsebini taki, da se jih da uporabiti v trgovskem prometu, t. j. da dopuščajo poljubno menjanje lastnikov in da imajo borzno ali tržno ceno. Borze, na katerih se trguje s takimi papirji, imenujemo efektne borze ali pa po najvažnejšem tipu efektov — fondove borze. Važnost efektnih borz velikih zapadnoevropskih držav je posebno v zadnjem času neizrečeno narasla. Najvažnejši vzrok zato je, da se je zelo velik del narodnega premoženja spremenil v premakljive vrednote. Države, občine, delniške družbe so začele kontrahirati dolgove v vedno večji meri in za razpečavanje obligacij so potrebovale tržišče, katerega so našli v borzi. Kreditno gospodarski razvoj je vstvarjal vedno nove vrste efektov, ki so se z emitiranjem novih vrednosti konstantno množili. Poglejmo si samo kurzna poročila različnih borz. Še nekaj let pred vojno so bila kurzna poročila te ali one borze zelo kratka, danes obsegajo cele strani in tudi več strani.

Čeravno imajo blagovne borze popolnoma drug značaj, nikakor ni razlika med blagovno in efektno borzo velika, da bi ne smele obstojati ena zraven druge, to je obe pod isto streho. Toda ne glede na to, da sta navadno obe skupaj, sta to vendar vedno dva popolnoma različna oddelka z drugimi osebami in z drugimi običaji. Člani ene niso v nobenih stikih s člani druge in organizem blagovnih borz je znatno bolj kompliciran nego je oni efektnih borz, kajti efekti so že sami na sebi nadomestni, pri blagu pa, ki se pojavlja v najrazličnejših kvalitetah je treba nadomestnosti komaj ustvariti.

Na blagovnih borzah se prodaja žito, bombaževina, špirit, olje, kava itd. ter se te vrste borz dele, kakor smo že rekli, v produktne borze, kjer se trguje z raznimi kmetijskimi in trgovskimi izdelki, medtem ko se trguje na specialnih borzah samo s posameznimi predmeti n. pr. s sladkorjem ali s petrolejem, toda o teh pojmi vladajo med strokonjaki različna mnenja.

Blagovna borza je za celo vrsto predmetov najvažnejši posredovalec med produkcijo in konsumom. Število predmetov, s katerimi se trguje na blagovni borzi, se naravno ne da primerjati s številom predmetov, s

katerimi se trguje na efektne borzi, kajti na blagovni borzi ni mogoče trgovati s poljubnim blagom. Blago, ki se pojavlja samo v neznatnih količinah, čegar kakovost je najraznovrstnejša, in se ne pojavlja v masah, ni predmet borzne trgovine, tako n. pr. čipke, cigare, živina, obleka, stroji, papir in tisoč drugih. Nasprotno pa se sme trgovati na borzi n. pr. s premogom, koksom, surovim železom, bombaževino, špiritom, žitom, petrolejem itd., to so predmeti svetovnega prometa relativno enotne kakovosti in ki pride v poštev za obširen del konsumentov. Vsakomur je znano, da ima blago, in to bodisi surovine, kakor tudi polizdelki in finalni izdelki, poleg gotove enovrstnosti, vendar velike kvalitete razlike, katere ne najdemo nikdar pri efektih. Za borzni promet so pa, kakor smo slišali v zadnjem članku, prikladni samo nadomestni predmeti. Kako je tedaj mogoče, da postane blago, ki je lahko različne vrednosti, različne kakovosti, — nadomestno, kako nadomestiti predmet gotove kakovosti s predmetom različne kakovosti? Borza si je našla tukaj poseben izhod, poseben način, tako da postanejo tudi predmeti, ki se pojavljajo v najrazličnejših kvalitetnih diferencah, nadomestni, t. j. godni za borzni promet. Borza si je namreč ustvarila določeno borzno dobavno kvaliteto, gotov tip (standard), t. j. vzorec, s katerim se more blago ujemati.

Bolniško zavarovanje trg. nameščencev.

Kakor smo že v sobotni številki poročali, je pokrajinska uprava v Ljubljani 16. januarja 1922 odobrila novo preurejena pravila Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani.

Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani deluje že od leta 1835. Do ranskega leta je sprejemalo društvo kot redne člane samo moške trgovske nameščence, praktike in učence, ki so bili pri vstopu v društvo popolnoma zdravi in še ne nad 40 let stari. Glasom novih pravil pa more postati redni član društva vsak trgovski nameščenec moškega in ženskega spola, praktikant, učenec in učenka, ki se prišteva v smislu trgovskega zakonika k trgovskemu pomožnemu osebju in to brez razlike starosti in zdravstvenega stanja. Obenem je društvo uvedlo tudi družinsko zavarovanje, tako, da so z člani-zavarovanci zavarovani zoper bolezen tudi njihovi družinski člani, ki žive z zavarovancem v istem gospodinjstvu in so brez zaslužka.

Člani dobe, ako obole brezplačno zdravniško pomoč in zdravila in v slučaju, da si vsled bolezni ne morejo skrbeti za zaslužek boleznine 12 D. dnevno. V slučaju, da mora član glasom zdravniške odredbe v bolnico, se zdravi isti v javni bolnici drugega razreda. Učenci, praktiki in učence pa v tretjem razredu. Društvo izplačuje ob smrti rednega člana, praktikanta, učenca ali učenke, kakor tudi družinskega člana pogrebno. Družinski člani imajo v slučaju bolezni brezplačno zdravniško pomoč, zdravila in v slu-

čaju poroda, porodnino in porodniško podporo. Družveni člani pa nimajo pravice do oskrbe v bolnici na račun društvene blagajne.

Članarina znaša za vsakega rednega člana mesečno D 24.—, od tega plača delodajalec D 8.— in delojemalec D 16.—. Za praktikante, učence in učenke je pa določen mesečni zavarovalni prispevek D 3.—. Ta znesek mora plačevati delodajalec iz svojih sredstev.

Vsak član, ki je star že nad 28 let plača pri sprejemu v podporni sklad za vsako leto po 28. letu D 10.—.

Pravico do podpore iz podpornega zaklada imajo oni redni člani, ki so v resnici revni in si vsled starosti ali telesnih hib ne morejo skrbeti za zaslužek. To so v glavnem bistvene premembe društvenih pravil.

Pripominjamo pa, da oni nameščenci, ki so sedaj zavarovani pri okrajnih bolniških blagajnah, morejo pristopiti k naši bolniški blagajni (gl. § 7 pravil okr. boln. bi.) samo ob sklepu koledarskega polletja t. j. sedaj 30. junija 1922. Izstop iz okr. bolniške blagajne mora naznaniti nameščenec sam (ne gospodar), in sicer se mora odpovedati pismeno en mesec pred 30. junijem. Radi tega naj vsak nameščenec, ki je sedaj zavarovan pri okrajni bolniški blagajni javi meseca maja t. l. (pismeno) okr. boln. blag., da s 30. junijem 1922 izstopi kot član iz okr. bolniške blagajne in pristopi k naši blagajni.

Vsled tega apeliramo na gg. trgovce, denarne zavode, trgovska in industrijska podjetja, da širijo zanimanje za svojo stanovsko bolniško blagajno in delajo na to, da bo vsak trgovski nameščenec moški ali ženska, vajenec ali vajenka zavarovan zoper bolezen pri svoji stanovski bolniški blagajni, ki nudi svojim članom v slučaju bolezni najmanj vse iste ugodnosti, ki jih predpisuje zakon za zavarovanje delavcev proti bolezni in nezgodam.

Gg. trgovce, zavode in podjetja prosimo, da nam že sedaj sporoče, koliko nameščencev pristopi s 1. julijem k naši bolniški blagajni, da jim moremo poslati pristopne izjave v izpolnitev. Pravila na željo radi pošljemo. Za event. natančnejša pojasnila se je obrniti na Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, Gradišče 1, I. nadstropje.

Dr. Ciril Pfeifer:

Trgovina z deželnimi pridelki.

Trgovina z deželnimi pridelki.

V tej zadevi je izdalo ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, dne 20. novembra 1920, št. 8249, sledečo okrožnico:

Na vprašanje nekega okrajnega glavarstva, ali so »trgovci z deželnimi pridelki«, ki so dobili to pravico pred 1. januarjem 1916, upravičeni tržiti tudi z lesom, ali pa velja zanje taktisto zadnji odstavek § 1, navedbe deželne vlade za Slovenijo, z dne 18. avgusta 1920, Ur. list št. 327, t. j. ali smejo tržiti izključno le s predmeti, navedenimi v tej točki, se naznanja:

Med deželne pridelke se prišteva les v prirodnem, neobdelanem stanju (n. pr. drva, hloidi), dočim izgubi to

Licijnska knjižnica
Ljubljana

družba na Balkan. Družba se zaveže, da izdela na Reki zgradbe v skupni vrednosti 20 milijonov lir in da bo raztovarila na Reki vsako leto najmanj za 70.000 ton blaga. Razen tega se zaveže družba, da bo pospeševala promet med Reko in zaledjem. Vlada na Reki je to ponudbo sprejela.

Prisilno posojilo na Grškem. Grška vlada namerava izvesti prisilno posojilo in sicer na ta način, da odtegne polovico papirnatega denarja. Tozadevni zakonski načrt je bil te dni odkazan posebnemu odboru v študij in odobritev.

Tržna poročila.

Tržne cene. Maribor. 1 kg govedine 9-12 Din., 1 kilogram teletine 10 do 12 Din., svinjetina 1 kg 17-20 Din., masti 20 Din., špeha svežega 19-20 Din., papriciranega 25 Din., prekajenega mesa 24-26 Din. Perutnina: 1 kokoš 37 in pol do 45 Din., 1 raca 25-30 Din., 1 gos 25-45 Din., domači zajec majhen 7 in pol, večji 15 Din. — 1 liter mleka 2.75 do 3 Din., 1 kg surovega masla 30 Din., 1 kg jabolk 7-7.50 Din., 1 kg suhih sliv 9 Din., 1 kg mandeljev 50 Din., orehov 9 Din., oluščeni 20-25 Din. — Špecerijsko blago: 1 kg kave I. 45 Din., II. 40 Din., pražene I. 50 Din., II. 42 Din., 1 kg riža 6-11 Din., soli 3-3.25 Din., popra celega 30 Din., zmlatega 32 in pol Din., paprike 3-7 in pol Din., 1 kg testenin 9 Din., 1 kg sladkorja v kristalu 15 Din., v kockah 17 Din., 1 liter navadnega kisa 1.20 D., vinskega 2 Din., namiznega olja 25 Din., bučnega 24-25 Din., mila 14-15 Din. Žito: 1 kg pšenice 4.25 Din., rži 3.50 Din., ječmena 3.75 Din., ovsu 3.75 Din., koruze 4 dinarje, prosa 4 Din., ajde 4 Din., fižola navadnega 4 Din., leče 15 Din. — Mlevski izdelki: 1 kg bele moke št. 0 7 Din., št. 1 6.75 Din., št. 2 6.30 Din., št. 3 5.75 Din., 1 kg prosene kaše 5.30 Din., ješprena 5.30 Din., otrobov 2.25 Din., koruzne moke 4.30 Din., koruznega zdroba 5.75 Din., pšeničnega zdroba 7.30 Din., ajdove moke 7.30 D., 1 liter kaše 5.30 Din. — Zelenjava: 1 kupček motovilca 50 par, 1 komad kartijole 5-6 Din., 1 šopek peteršilja 25-50 par, 1 šopek zelene 25 do 50 par, 1 kg čebule 8.30-10 Din., česna 9 Din., 1 kg zgodnjega krompirja 1.40 Din., pozn. 1.40 Din., 1 kg hrena 3.50 Din., kislega zelja 4-5 Din. in 1 kg kisle repe 2 dinarja.

Borza.

Zagreb, devize: (Kurzi izraženi v dinarjih. Glej včerajšnje borzno poročilo!) Berlin 26-27, Bukarešt 61-62, Milan 410-412.50, London 338-341.25, Newyork 75.25-76, Pariz 700-712.50, Praga 153-155.25, Švica 1475-1500, Dunaj 1-1.01, Budimpešta 9.50-10; valute: dolar 73.50-74, češke krone 150-153, 20 K v zlatu 225, funti 323-325, franki 650, napoleoni 225, marke 28, lire 402.50-405. Z današnjim dnevom prično borzne počitnice, ki trajajo do všteti pondeljka 17. t. m. Jadranska banka 280-295. Ljub. kreditna banka 136.25. Slov. eskomptna banka 143.

Ljub. strojne tovarne 210. Trbov. premogokopna družba 250-258. Curih, devize: Berlin 1.72, Newyork 5.15, London 22.73, Pariz 47.65, Milan 27.85, Praga 10.30, Budimpešta 0.65, Zagreb 1.65, Dunaj 0.066, žigosane 0.07, Varšava 0.14.

Beli fižol

(fižolica) v vrečah brutto za netto po 14 K za kg prodaja tvrdka **Paternost & Remic**, Ljubljana, Slomškova ul. šte. 11, telef. 530.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacev pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Sava Sekulić
agenturno - komis. zavod v Sarajevu sprejema zastopstva kakor tudi vsakovrstno blago v komisijo.

SEMENA

za vrt in polje, zajamčeno pristna
VIKTOR KORSIKA, Ljubljana, Kongresni trg.

Pridatke za Nat. Reg. blagajne

kontrolne trakove, šekovne zvitke, barvo itd. dobavlja **ANTON RAVHEKAR**, Ljubljana, Pred kofljo 20. Glavna zal. prídtkov NRK.

AVTO

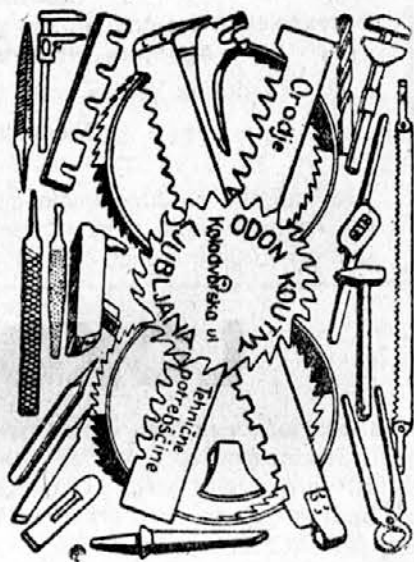
bencin, pnevmatika, olje, mast, vsa povravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi **Jugo-Avto**, d. z. o. z. v Ljubljani.

Menjalnica

Prešernova ulica šte. 44-46

kupuje in prodaja vse vrste valut po najugodnejših cenah.

Reicher & Turk.

KAMENIT

AZBEST - CEMENT - ŠKRILJ dobavi
Kament tovarna Laško.

Tovarniška zaloga.

Matija Trebar
Ljubljana
Sv. Petra cesta št. 6.
Telefon 539.

Koščeni Galalit Biserni

GUMBI

Prvovrstni Braz konkurence

Tovarna za gumbce, Slov. Bistrica

Naznanilo.

»IBARUS« tvornica letalih igrač in drugih novosti v Ljubljani VII je pričela obratovati v svoji najmoderneje urejeni delavnici. Tvornica se bavi z izdelovanjem vseh vrst povsem novih igrač in galanterije. Igrače so za nas, in nekatere tudi za inozemstvo same novosti. Prodaja samo na debelo. Pn. trgovcem v večjih mestih Jugoslavije naznanjamo, da jih v kratkem obišče naš zastopnik in prosimo za cenj. naklonjenost.

„ICARUS“, Ljubljana VII.

Na drobno!

Na debelo!

Vse vrste usnja: boks, ševro, črni in barvani. prodaja trgovina usnja

J. MARCHIOTTI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta šte. 30.

Samostojno žensko pisarniško moč

z daljšo prakso

sprejme takoj

Jos. Terpin & komp., Rakek.

Najfinejši riž

italijanske znamke, Vercelli AAA Glace Sublime, oddaja v vsaki množini nad 100 kg, kakor tudi cele vagone, najceneje in pod najugodnejšimi pogoji tvrdka
Paternost & Remic, Ljubljana,
Slomškova ulica šte. 11, telefon šte. 589.

STROJI za mešanje betona
 telovadno orodje,
 poljedeljski stroji,
 traverze,
 cement,
 smodnik,
 dinamit,
 železne blagajne itd.

v zalogi trgovine z železnino

Fr. Stupica,
 Ljubljana, Gosposvetska cesta 1.

Pozor! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide

tvrdka

Ant. Krisper

Ljubljana, Mestni trg 26

Istotam se sprejme

šteparica

zgornjih delov.

A. Pauli
 Ljubljana, Sv. Petra c. 33
 Trgovina z moko, žitom in dežel. pridelki.

Rofa pisalni stroj

je najtrpežnejši, najstabilnejši in najcenejši stroj brez barvnega traka in brez vzdrževalnih stroškov. Stroj je izdelan za slovensko, hrvaško in nemško pisavo.

Dobri zastopniki se iščejo proti dobri proviziji. — Jugoslovansko importno in eksportno podjetje; **Inženir Rudolf Pečlin,** Maribor, Trubarjeva ulica šte. 4. Telefon št. 82.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7
 preje Hammerschmidt (Mühlisen)
 nasproti Križanske cerkve.

Underwood

najbolji ameriški pisalni stroj sedanjosti

Opalograph

razmnoževalni aparat, razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizrabljive stekl. plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.
 Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna
 Centrala: Ponteba.
 Podružnica: Postojna (Poštni predal 17). Villach (Poštni predal 51)
 Agentura: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.
 Oprema vsake vrste blaga.
 Specijalna odprema živil, žive in zaklane živine v kateri koli kraj.
 Vsa naročila za Jugoslavijo sprejema medn. trg. sped. in sklad. d. d. »Orient«, podružnica Ljubljana, Sodna ulica šte. 3.

Ustanovljeno leto 1896

LOKOMOBILE

vseh jakosti, zajamčeno obrata sposobne, se takoj oddajo franco vagon Maribor. Stacionarna 10 13/18 HP Lanzova jakli tlak z nasičeno paro; stacionarna 26. HP z nasičeno paro, s stopnjato rešetko, izvlečnim cevničnim kotlom, izdelak Badenia; skoro nova prevozna Wolfova vročeparna »Verbund« 165/200/225 HP, tipe NCFKG, zgrajena 1917, z izvlečnim cevničnim kotlom, z ravno rešetko 13 atm., 1 zamašnjak levo 2100x350, 1 zamašnjak desno 2500x550. Jugoslovansko importno in eksportno podjetje **Ing. Rudolf Pečlin, Maribor, Trubarjeva ulica 4. Tel. interurb. 82.**

Brzjavci: Hedžet Telef. št. 75.

Manufakturna trgovina na veliko

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

Uvoz in prodaja raznovrstnega inozemskega manufakturnega blaga.

A. & E. SKABERNE
 LJUBLJANA

Posebni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo.

M. KUŠTRIN
 LJUBLJANA

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina s tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drobno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumija, kolesne in avtomobilske pnevmatike. Slavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz tovarne »WALTER MARTINY«. Na razpolago je hidravlična stiskalnica za montiranje polnogumijastih obročev.

Centrala: **LJUBLJANA, Rimska cesta šte. 2.**
 Telefon šte. 588. Brzjavci: **Kuštrin Ljubljana.**
 Podružnice: **LJUBLJANA, Dunajska cesta šte. 20.**
 Telefon šte. 470.
MARIBOR, Jurčičeva ulica šte. 9. Telefon šte. 133.
BEOGRAD, Knez Mihajlova ulica šte. 3.

Zastopstvo za aparate „Fleco“ proti lomljenju svedrov.

Vplačana delniška glavica
 K 30,000.000
 Rezerve
 K 5,000.000

Slovenska banka
 Ljubljana
 Dolnja Lendava, Ljutomer, Novisad, Vrhnika.
 posluje v svoji lastni palači Stritarjeva ulica št. 9.

Se priporoča za izvršitev vseh v njeno stroko spadajočih poslov.